

## 1.1 Območna izpostava Laško

Gašper Salobir

### Uvod

Območna izpostava pokriva dve občini: Laško in Radeče. V obeh občinah z okrog 20.000 prebivalci deluje več kot 35 kulturnih društev in več kot 25 sekcij.

Območna izpostava je pomemben soustvarjalec kulturne identitete, zato se trudimo ohranjati in spodbujati kulturna društva, šole in vrtce k soustvarjanju kulturnega dogajanja.

### Ocena stanja

Tudi v letu 2018 je izpostava izvedla številne projekte s področja ljubiteljske kulturne dejavnosti in sodelovala pri drugih programih s področja kulture na lokalnem področju. Društvom in posameznikom je pomagala pri društveni dejavnosti. Izredno pomembno je dobro sodelovanje s kulturnimi društvi, izobraževalnimi ustanovami in seveda predstavniki lokalnih skupnosti. Najpomembnejše so revije plesnih skupin in revije pevskih zborov, srečanja folklornih in gledaliških skupin ter pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, sledijo razstave in izobraževanja. Seveda je poskrbljeno tudi za primerno medijsko podporo prireditvam, ki jih objavlja časopis Novi tednik, Radio Celje ter objave v internem časopisu Laški bilten. Prav tako je večina projektov posnetih in objavljenih na spletni televiziji TV Laško. Večinoma se prireditve izvajajo v Kulturnem centru Laško in Domu kulture v Radečah, ker sta ti dve dvorani najbolj primerni za izvedbo naših prireditev, tako po tehnični plati kot tudi po primerni velikosti odra in številu sedežev, obstaja pa težava v zagotavljanju spremljevalnih prostorov, ki jih primanjkuje. Dobre pogoje ljubiteljski kulturi zagotavljajo tudi v dvoranah Kongresnega centra Thermane Laško, tako da lahko večje število projektov izpeljemo v teh prostorih. Ves program se dokumentira z audio in videoposnetki ter s fotografijami. Večina zastavljenih ciljev za leto 2018 je bilo realiziranih.

### Izvedba rednega programa

Program območne izpostave zajema pregledna srečanja in revije na vseh področjih delovanja društev, likovne razstave ter izobraževanja po posameznih področjih. Na območni ravni so bila izpeljana naslednja srečanja in revije: območno srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov Pozdrav pomladi, na katerem se je predstavilo pet OPZ, trije MPZ in ena vokalna skupina. Posebej je bilo izvedeno še srečanje vrtčevskih zborčkov, na katerem se je predstavilo 7 zborčkov. Območnega srečanja otroških gledaliških in mladinskih skupin Gledališki dan v Radečah se je udeležilo 5 skupini in v Laškem ena. Območnega srečanja otroških folklornih skupin Se igramo, pojemo in tudi zaplešemo v Laškem in Radečah se je udeležilo 13 skupin. Na dveh območnih revijah plesnih skupin Zavrtimo se, se je predstavilo kar 22 plesnih koreografij. Območnega srečanja odraslih pevskih zborov Naši zbori v Laškem in Radečah pa se je udeležilo 11 zborov in vokalnih skupin. Na območnih likovnih razstavi v Laškem je razstavljalo 11 likovnih ustvarjalcev. Območnega srečanja odraslih folklornih skupin Kje so tiste stezice so se udeležile 3 skupine, območnega srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, pa 6 skupin in 2 ljudska godca. Na območnem srečanju ljubiteljskih literatov se je predstavilo 5 ljubiteljskih literatov. Najpomembnejše prireditve so bile: regijsko srečanje otroških gledaliških skupin Gledališče ne obisku v Radečah, katerega so se udeležile 4 skupine. Na regijska srečanja so strokovni spremljevalci izbrali lepo število skupin, in sicer: regijskega srečanja otroških gledaliških skupin, ki je potekalo v Šentjurju in Slovenskih Konjicah, so se udeležile 3 otroške gledališke skupine iz Gledališkega društva Radeče. Na regijski reviji plesnih skupin v Velenju se je predstavilo kar 6 plesnih koreografij iz plesnega oddelka Glasbene šole Laško – Radeče in POŠ Sedraž. Regijske tematske razstave Velika črta v Rogaški Slatini se je udeležilo 8 ljubiteljskih likovnikov. Regijskega srečanja pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž sta se udeležili 2 skupini, ljudski pevci Šentlenartčani in Ofirovci in koledniki. Državnega festivala otroških plesnih skupin Pika Miga, ki je potekala v Velenju ter festivala Živa, ki je potekalo v Ljubljni, se je udeležilo 7 plesnih koreografij iz naše območne izpostave, in sicer plesalci plesnega oddelka iz Glasbene šole Laško – Radeče in POŠ Sedraž. Regijskega srečanja godb v Šmarju pri Jelšah sta se udeležili godbi Vaška godba Vrh in Laška pihalna godba. Veteranska godba Gambrinus Laško se je udeležila državnega srečanja v Lenrtu. Na mednarodnem področju pa moramo omeniti vrhunske rezultate Radeških in Laških mažoret na državnem in evropskem tekmovanju.

## Izvedba dodatnega programa

Izpostava je uspešno sodelovala tudi z lokalno skupnostjo in drugimi ustvarjalci kulturnih prireditev, kot sta STIK Laško in KTRC Radeče. Kot zelo uspešen se je pokazal napredek delovanja Big banda Laško in Veteranske godbe Gambrinus Laško. Območna izpostava sodeluje tudi pri večini projektih, ki jih organizira ZKD Možnar, kot so letni prikaz starih opravil, šeg in navad; pustni čas, jurjevanje, štefanovo in martinovo v Laškem. Tudi Anzekov pohod z zaključnim srečanjem godb na Svetini je postal tradicionalen. Že utečene so bile prireditve in program ob Tednu ljubiteljske kulture in festivalu Pivo&Cvetje ter festivalu knapovske kulture.

## Izvedba javnih razpisov/pozivov za ljubiteljske kulturne dejavnosti ali sodelovanje pri njih

Vodja območne izpostave je tudi član komisije za razdelitev sredstev kulturnim društvom, ki se prijavijo na občinski razpis za sredstva, namenjena ljubiteljski dejavnosti. Vsako leto se organizira sestanek za vsa kulturna društva v obeh občinah. Soorganizator je območna izpostava, ki na tem sestanku predstavi poročilo in program dela. Na sestanku so predsednikom oziroma predstavnikom društev predstavljeni vsi razpisi, ki so namenjeni ljubiteljski kulturi. Kar nekaj društev se prijavi na razpis za program, ki je odprt pri JSKD in uspešno izvede te projekte.

## Izobraževanja

Na leto se na območni izpostavi izvede do deset izobraževanj na različnih področjih. Na lokalni ravni pa so bila izvedena izobraževanja za mentorice plesnih skupin z mentorico Mojco Kasjak, dve likovni delavnici, ki sta ga vodila Janez Zalaznik in Petar Lazarevič, seminar za zborovodkinje otroških zborov z Danico Pirečnik, seminar za dirigente pihalnih orkestrrov in komponiste (aranžerje) za pihalne orkestre pod vodstvom mednarodno priznanega Otta M. Schwarza. Seminarji na lokalni ravni so zelo lepo obiskani in kažejo lep napredek pri srečanjih, revijah ali razstavah. ZKD ima sredstva za izvedbo nekaj projektov, pri katerih sodelujejo društva, drugače pa finančno ne podpira izobraževanj članov kulturnih društev.

## Financiranje

Občini financirata kulturna društva preko razpisov, za delovanje območne izpostave pa občini Laško in Radeče sofinancirata program po pogodbi, ki se jo sklene vsako leto posebej. Ta sredstva naj bi bila v višini sredstev, kot jih za program namenja centrala JSKD. Področje financiranja je že utečeno in ni bistvenih težav, razen to, da sredstev nikoli ni dovolj, predvsem jih primanjkuje za uvedbo novih projektov in udeležb. Del financ se pridobi tudi z vstopninami in kotizacijami.

## Novi projekti

Novi projekti kar nekako nimajo prostora v natrpanem programu, vendar imamo v naslednjem letu v načrtu razširitev filmske in foto dejavnosti. Uveljavila se je poletna šola Romanica antiqua, ki privabi veliko mladih godalcev v Laško, v poletnem času, aktivno vključitev kulturnih društev v etno programu prireditve Pivo in cvetje ter ostalih lokalnih projektih. Novost je festival Vse v živo, ki ponuja zelo širok spekter kulturnih prireditev, tako tematskih kot žanrskih.

## Področja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in društva

Ljubiteljska kultura na območni izpostavi Laško ima dolgo in bogato tradicijo, kar je razvidno po obletnicah posameznih društev, in eno izmed dejavnosti z dolgo tradicijo je tudi zborovsko petje. Preko 130 let organiziranega petja so praznovali v Rimskih Toplicah, drugače pa deluje več kot petnajst odraslih zborov in vokalnih skupin. Delujejo štiri mladinski zbori, pet otroških in devet vrtčevskih zborov. Uspešno je delovanje pihalnih orkestrrov, saj jih deluje kar pet. Najstarejša je Laška pihalna godba, ki beleži preko 155-letno tradicijo, več kot 110-letno delovanje ima tudi Godba Slovenskih železnic, več kot 100 let neprekinjeno deluje tudi Papirniški orkester iz Radeč. K pihalnim orkestrom oziroma godbam spada tudi mažoretna dejavnost in tudi ta dejavnost je izredno napredovala in spada med vodilne v Sloveniji in Evropi. Letos so mažorete Laško dosegle 2. mesto mesto na evropskem tekmovanju v najtežji kategoriji – skupine senior. Na področju gledališke dejavnosti še vedno uspeva Gledališkemu društvu iz Radeč izvajati gledališki abonma za otroke in odrasle. Plesno področje ostaja še vedno eno izmed izredno uspešnih dejavnosti, saj so plesno zelo dejavni v vrtcih in šolah, posebej pa je treba omeniti Plesni oddelek v glasbeni šoli Laško – Radeče in POŠ Sedraž. Likovna dejavnost je v vzponu, saj se na tem področju izvajajo intenzivna izobraževanja in delavnice. Literati se dobivajo na

Aškerčevem domu in v knjižnici, ki sta nepogrešljiv kraj za prijetne literarne večere. Še vedno pa ostaja fotografsko – filmska dejavnost v ozadju, čeprav se stanje izboljšuje, predvsem po zaslugi društva ŠMOCL, ki redno sodeluje v vseh porah kulturnega dogajanja v občini Laško in širše. Vsekakor pa je pri tem delu poročila treba omeniti veliko posameznikov, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo, in to je dokaz, da se ljudje želijo povezovati oziroma ustvarjati in nastopati. Kot spodbuda za delovanje so lahko tudi dobre možnosti za vadbo in več priložnosti za nastopanje. Prostori, v katerih delujejo društva, so v večini primerov primerni, res pa je, da je finančna kriza ustavila razvoj ravno na področju, kot so naložbe v osnovna sredstva in infrastrukturo.

### **Sodelovanje s šolami in vrtci**

Sodelovanje s šolami in vrtci na območni izpostavi Laško je dobro, vse osnovne šole se prijavljajo na razpis za kulturno šolo oziroma so ta status že pridobile. Tukaj je potrebno omeniti sodelovanje na področju plesa, otroške folklore, zborovskega petja. Prav tako se mentorice redno udeležujejo različnih seminarjev in izobraževanj, skupine in posamezniki pa redno nastopajo na raznih prireditvah v občinah.

### **Jubileji in obletnice društvene dejavnosti ter priznanja**

Kot je že zgoraj omenjeno, ima ljubiteljska kultura že dolgo tradicijo, v letu 2018 so praznovali svoj jubilej; 90 – let Moški pevski zbor Laško, 10 – let skupina Stari časi, 10 – let Folklorno društvo Brusači Radeče, 10 – let Društvo MePZ Jesen Laško, 35 – let MoPZ Sedraž, 5 – let Ljudski pevci Šentlenartčani

### **Izvedeni dogodki**

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI  
**OBMOČNA IZPOSTAVA LAŠKO**

**FINANČNO POROČILO ZA OBDOBJE OD 01. 01. DO 31.12. 2018**

ZAP. ŠT.	PRIHODKI:		
1.	PRENOS PRESEŽKA PRIHODKOV 2017		- €
2.	JSKD - ZA PROGRAM	1.584,00 €	
	JSKD - ZA MATERIAL. STR.	4.521,62 €	
	<b>SKUPAJ</b>	<b>6.105,62 €</b>	<b>6.105,62 €</b>
3.	DOTACIJE OBČIN:		15.200,00 €
4.	DRUGI PRIHODKI: (VSTOPNINA IN KOTIZACIJE)		1.467,00 €
	<b>PRIHODKI SKUPAJ</b>		<b>22.772,62 €</b>
	<b>ODHODKI:</b>		
1.	PRENOS PRESEŽKA ODHODKOV 2017		<b>2.152,73 €</b>
2.	ZA PROGRAM SPLOŠNO	3.224,39 €	
3.	GLASBA	5.764,63 €	
4.	GLEDALIŠČE	3.888,41 €	
5.	FILM	- €	
6.	FOLKLORA	3.249,24 €	
7.	PLES	2.506,58 €	
8.	LIKOVNA DEJAVNOST	258,76 €	
9.	LITERARNA DEJAVNOST	150,00 €	
10.	MATERIALNI STROŠKI	1.577,88 €	
	<b>SKUPAJ</b>	<b>20.619,89 €</b>	<b>20.619,89 €</b>
	<b>ODHODKI SKUPAJ</b>		<b>22.772,62 €</b>
	<b>PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI</b>		<b>- €</b>

LJUBLJANA, 15.3.2019

POMOČNICA DIREKTORJA ZA FINANCE:  
 MILENA DERLINK

PRIPRAVILA: SIMONA VEBER